



Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru PLH 180014 Ostoja Jaślicka
Sprawozdanie z II spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy

Drugie z cyklu spotkań dyskusyjnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Jaślicka odbyło się 28 listopada 2012 r. w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie. Spotkanie prowadziła pani Katarzyna Staszyńska, występująca w charakterze zastępcy koordynatora planu, pana Wojciecha Mroza. Generalna część spotkania została przeznaczona na prezentację wyników prac nad planem, dyskusję zidentyfikowanych zagrożeń i założonych celów i zadań ochronnych. Omawiane zagadnienia przedstawiono poniżej.

Podsumowując, cel spotkania, jakim było przedstawienie aktualnego stanu prac nad planem zadań ochronnych, został zrealizowany. Wyniki prac i zapisane w planie propozycje ochrony gatunków oraz siedlisk przyrodniczych zidentyfikowanych w obszarze Ostoja Jaślicka zostały przedyskutowane z członkami Zespołu Lokalnej Współpracy. Określono zakres koniecznych uzupełnień w planie.

Omówione na spotkaniu zagadnienia oraz postanowienia w związku z nimi:

Lp.	Zagadnienie	Postanowiono
Uwagi do prezentowanego zakresu opracowania		
1.	Zakres opracowania - całość	- brak części planu dotyczącej siedlisk przyrodniczych
2.	Zakres opracowania - całość	Zgodnie z sugestią RDOŚ uszczegółowione mają zostać opisy zagrożeń, a oceny nadane przedmiotom ochrony uzasadnione. Ma się to przełożyć na jasne sformułowanie celów i działań ochronnych dla obszaru oraz wskazań do dokumentów planistycznych. Uwagę tę przekazuje się zespołowi opracowującemu pzo.
Uwagi do opisu przedmiotów ochrony		
3.	Zapisy dotyczące przedmiotów ochrony w części planu nr 2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych	Weryfikacji wymagają zapisy dotyczące siedliska przyrodniczego 9110 błędnie definiującego przyczyny zniekształceń tego siedliska (zapis o zniekształceniu składu gatunkowego na skutek preferowania jodły).
4.	Stan ochrony – siedlisko 9130	W aktualnej wersji pzo brak jest informacji na temat siedliska, aczkolwiek w trakcie spotkania podkreślono konieczność uwzględnienia w ocenie stanu lasów rezerwatu „Źródlika Jasiołki”, w którym to prace związane z użytkowaniem nie są prowadzone przynajmniej od chwili ustanowienia rezerwatu.
5.	Zapisy dotyczące opisu przedmiotów ochrony - gatunki	Weryfikacji wymaga zapis dotyczący zagrożeń dla gatunku <i>Rosalia alpina</i> , tj. „Zastępowanie drzewostanów bukowych drzewostanami iglastymi” oraz „Wypał węgla drzewnego”. Na spotkaniu wyjaśniono, iż oba zagrożenia należą do kategorii potencjalnych Ze względu na założenia realizowanej przez Lasy Państwowe gospodarki leśnej zastępowanie drzewostanów bukowych iglastymi nie wchodzi w rachubę, natomiast wypał węgla drzewnego aktualnie nie prowadzi się, a działalność taka w przyszłości jest wątpliwa (w nadleśnictwach: Dukla i Rymanów nie funkcjonują żadne retorty, a na terenie Nadleśnictwa Komańcza funkcjonuje jedna, nie na terenie Ostoi Jaślickiej, a jej działalność wygasa).
Uwagi do oceny stanu przedmiotów ochrony		



6.	Stan informacji o populacji bobra	Weryfikacja zakresu wykorzystania w pzo danych z raportu udostępnionego przez członka Zespołu Lokalnej Współpracy, przedstawiciela Polskiego Związku Łowieckiego w Krośnie. Uwagę przekazuje się ekspertom zajmującym się tematem bobra w obszarze Ostoja Jaślicka.
7.	Stan informacji o dużych drapieżnikach	Zapytano, czy prezentowane dane opierają się na danych o strukturze populacji dużych drapieżników oraz czy nie powinny bazować również na aktualnych trendach w ich liczebności oraz na informacji o „optymalnych zagęszczeniach drapieżników”. Zaznaczono konieczność doprecyzowania czynników determinujących określony w pzo stan ochrony poszczególnych gatunków, sprowadzenie zagrożeń do poziomu rozpatrywanej ostoi oraz uwzględnienie tych zapisów w pracach nad zaplanowaniem konkretnych działań ochronnych.
8.	Stan ochrony – zgniotek cynobrowy	W związku z zadaniem pytaniem wyjaśniono, dlaczego stan tego gatunku uznano za niezadowalający, pomimo, iż obecność na wszystkich badanych stanowiskach (jeden ze wskaźników stanu ochrony populacji w przeprowadzonej ocenie) została oceniona na FV (czyli stan właściwy). Na stan ochrony tego gatunku wpłynęła jednak m.in. niedostateczna ilość kłód o grubości przekraczającej 20 cm. Kłody takie zapewniają gatunkowi optymalne warunki rozwoju i zrealizowania cyklu życiowego. Zgodnie z wyjaśnieniami przekazanymi przez eksperta zgniotek cynobrowy bywa znajdowany na kłodach cieńszych, jednak nie ma pewności, czy w warunkach „poniżej swojego optimum” będzie on zdolny zrealizować swój 3-letni cykl życiowy. Wniesiono ponadto uwagi do informacji o stanie zgniotka cynobrowego w postaci raportu na temat jego występowania. Uwagi załącza się do sprawozdania (raport otrzymany od wnoszącego te uwagi Członka ZLW, zał. 1.)
10.	Ocena stanu przedmiotów ochrony - uwagi ogólne	Na spotkaniu podkreślono, iż niezwykle ważne jest, aby w dokumencie znalazło się uzasadnienie przyznania każdej z ocen stanu ochrony gatunku czy też siedliska, tj. opis czynników, które wpływają na obniżenie danego wskaźnika czy parametru ochrony.
Uwagi do analizy zagrożeń		
11.	Zagrożenia – gatunki zwierząt	Zakwestionowano, jakoby na osobniki niedźwiedzia bytujące w ostoi miały mieć wpływ prowadzone zimą prace związane z gospodarką leśną. Podobnie odniesiono się do zapisów dotyczących negatywnego wpływu gospodarki leśnej na populację nietoperzy, polegającego na ograniczeniu drożności lub całkowitym zasłonięciu otworów jaskiń. Uwagi te przekazuje się ekspertom opracowującym tę część planu. Ponadto wskazano na konieczność wyjaśniania poszczególnych zagrożeń w tabeli zagrożeń w miejscu na to przeznaczonym (informacje opisowe – poniżej tabeli 4 „Analiza zagrożeń”). W przypadku wpływu gospodarki leśnej na otwory wlotowe jaskiń uznaje się za konieczne zamieszczenie takiego wyjaśnienia. Inne uwarunkowania dla ochrony nietoperzy związane z gospodarką leśną zostały w tej części planu opisane.



12.	Zagrożenia – gatunki zwierząt	Odniesiono się do wymienionego w pzo zagrożenia o kodzie D01.02 Drogi i autostrady, do którego zaliczono planowaną inwestycję – budowę drogi S-19. Według dostępnych informacji i propozycji przedstawionych przez GDDKiA na trasie drogi ekspresowej S-19 planowane są dwa przejścia dla zwierząt średnich usytuowane pod projektowaną drogą. Nie przewiduje się budowy naziemnego przejścia górnego (typu zielony most czy most krajobrazowy) dla zwierząt dużych, co może znacznie utrudnić migracje dużych ssaków (m. in. dużych ssaków drapieżnych) przez omawiany obszar. Budowa naziemnego górnego przejścia dla zwierząt (typu zielony most) powinna być wymogiem w budowie projektowanej drogi ekspresowej S-19,” Z uwagi na powyższe, wystąpiono z zapytaniem czy sformułowany wniosek jest wynikiem przeanalizowania rozmieszczenia wszystkich przejść i obiektów pełniących funkcję przejść dla zwierząt dla rekomendowanego wariantu przebiegu drogi ekspresowej wyjaśniając, że na odcinku drogi ekspresowej S-19, przebiegającym przez teren Ostoi Jaśliskiej, przewidziano nie tylko dwa przejścia dolne dla zwierząt średnich (jak podano w pzo), ale również jedno przejście dolne dla zwierząt dużych, nie licząc estakad, które mogą być także wykorzystywane do przemieszczania przez duże ssaki (w tym ssaki drapieżne). Uwaga ta zostaje przekazana do zespołu opracowującego plan.
13.	Zagrożenia – niedźwiedź	Działanie ochronne nr A5 mające na celu minimalizację synantropizacji niedźwiedzia powinno mieć swe podstawy w zagrożeniach dla tego gatunku. Uznano za zasadne przedstawienie w pzo, w części dotyczącej zagrożeń (bądź też opisie przy tabeli z analizą zagrożeń), informacji na temat synantropizacji niedźwiedzia na terenie Ostoi.
14.	Zagrożenia – niedźwiedź i wilk	Działanie ochronne nr A3 i A8 mające na celu minimalizację konfliktu między ochroną tych gatunków a interesami pszczelarzy tudzież hodowców owiec / kóz / bydła powinno mieć swe podstawy w zagrożeniach dla tych gatunków. Uznano za zasadne przedstawienie w pzo, w części dotyczącej zagrożeń (bądź też opisie przy tabeli z analizą zagrożeń), informacji na temat miejsc konfliktu niedźwiedzia i wilka na terenie Ostoi.
15.	Zagrożenia – gatunki zwierząt wodnych i wodno – ziemnych (stan wód)	Wskazano, iż należy doprecyzować w jakim sensie stan wód jest zagrożeniem dla przedmiotów ochrony, co skutkować powinno zapisem na temat docelowej jakości wód w obszarze. Uwagę przekazuje się zespołowi pracującemu nad planem.
16.	Zagrożenia - gatunki zwierząt	Na stronie 144 w punkcie 17 trzeba zmienić tekst z pola "zagrożenia istniejące" bo pojawiła się tam nazwa popularna (sągi), nie stosowana w leśnictwie Tak więc zamiast: B07 Inne rodzaje praktyk leśnych (składowanie drewna w sągach i wywożenie z lasu) powinno być: B07 Inne rodzaje praktyk leśnych (składowanie drewna w stosach i wywożenie z lasu). Uwaga zostaje przekazana autorom tej części dokumentu.
Uwagi do propozycji działań ochronnych		



17.	Działania ochronne – uwagi ogólne	Zaznaczono potrzebę skonfrontowania zapisów pzo z planami opracowywanymi dla sąsiednich obszarów Natura 2000. Potrzeba ta wynika z faktu, iż w granicach administracyjnych jednego zarządzającego (jakim jest w opisywanej sytuacji PGL LP) znajdują się 2 obszary o różnych (przynajmniej na tym etapie) zaleceniach działań ochronnych dla tych samych siedlisk i gatunków. Pomijając fakt, iż może wynikać to z lokalnej specyfiki siedliska w danym obszarze, uznaje się za stosowne uwzględnienie tej uwagi i przekazuje się ją ekspertowi opracowującemu część planu dotyczącą siedlisk gatunków.
18.	Działania ochronne – duże drapieżniki	Zasadność i zakres prac zaplanowany w ramach działań nr A6, A9 i A11 powinny być uzasadnione informacją o przedmiotach ochrony (tj. wilku, niedźwiedziu i rysiu). Jeśli nie ma aktualnie danych na temat miejsc rozrodu tych gatunków, konieczność utworzenia stref ochronnych powinna zostać uzależniona w pzo od realizacji działania z grupy D „Uzupełnienie wiedzy o przedmiocie ochrony”. Działanie takie należy zapisać w planie.
19.	Działania ochronne - bóbr	Zgłoszono sytuację we wsi Moszczaniec, gdzie nad ujęciem wody pitnej bobry miały założyć żeremia, co istotnie wpływa na jakość wody dostarczanej do domostw. Odnotowano konieczność uzupełnienia tej informacji, a następnie zaplanowania działań w celu zminimalizowania konfliktu między interesem ochrony siedlisk bobra, a dobrem społeczności lokalnej, co powinno znaleźć miejsce w części planu dotyczącej działań ochronnych (grupa działań D oraz A)
20.	Działania ochronne – nietoperze (działanie B1)	Uznano za stosowne doprecyzowanie, jakie zwarcie drzewostanu otaczającego otwory jaskiń ma sprzyjać utrzymaniu odpowiedniego stanu siedliska nietoperzy.. Uwagę przekazuje się ekspertowi opracowującemu część planu dotyczącą gatunków nietoperzy.
21.	Działania ochronne - nietoperze	Działanie polegające na utrzymaniu odpowiedniej ilości i struktury drewna martwego powinno zostać doprecyzowane w kontekście wymagań nietoperzy. Chodzi tutaj o wyjaśnienie czy w poniżej przytoczonym zapisie „należy dążyć do: utrzymania wystarczającej ilości martwego drewna (łącznej objętości i grubowymiarowego) – zgodnie z wskaźnikami specyficznej struktury i funkcji siedlisk przyrodniczych (buczyn 9110 i 9130), czyli średnio co najmniej 20 m ³ na hektar oraz 5 kłód o grubości w grubszym końcu > 50 cm oraz długości powyżej 3 m (drugi wskaźnik powinien być zachowany na 25 % powierzchni)” słowo „oraz” oznacza konieczność osiągnięcia stanu FV w przypadku obu tych wskaźników czy też słowo „oraz” powinno być zastąpione słowem „lub”. Sprawę przedstawiono do wyjaśnienia ekspertom zajmującym się gatunkami nietoperzy Ostoi Jaśliskiej.
22.	Działania ochronne - nietoperze	Zaznaczono, iż podmiotem odpowiedzialnym za utrzymanie stanu zimowisk w stanie porównywalnym do obecnego, a w tym za utrzymanie obecnej drożności otworów jaskiń nie są samorządy, ale zarządzający terenem oraz obszarem Natura 2000.
23.	Działania ochronne – zgnirotek cynobrowy	Wniesiono uwagi w postaci dodatkowej informacji o stanie ochrony gatunku. Uwagi sformułowano na podstawie danych zebranych w ramach projektu realizowanego przez Fundację Dziedzictwo Przyrodnicze. Obecny na spotkaniu przedstawiciel Fundacji przedstawił na ten temat raport, który załącza się do sprawozdania (zał. 2)



24.	Działania ochronne – nadobnica alpejska	Wskazano na trudności PGL LP w egzekwowaniu wywozu drewna ze składów w terminach zabezpieczających potrzeby ochronne nadobnicy alpejskiej. Proponuje się zapisać w planie konieczność stosowania przez Lasy Państwowe zapisów w umowach z odbiorcami drewna dyscyplinujących odbiorców w tym zakresie, co umożliwi zarządzającemu terenem egzekwowanie zalecenia usuwania drewna ze składów w odpowiednim terminie. Zapis ten – zależnie od ustaleń zespołu opracowującego plan – znajdzie się bądź to w tabeli działań ochronnych, bądź to w części opisowej, uzupełniającej zapisy tabeli.
25.	Działania ochronne – poczwarówka zwężona, przeplatka aurinia	W pzo powinna znaleźć się informacja o formie własności gruntu, na których zidentyfikowano płyty siedlisk gatunku.
26.	Działania ochronne – biegacz urozmaicony	W pzo należy doprecyzować, w jakich lokalizacjach ma być realizowane działanie B10. Z racji braku definicji słowa „potok” sugeruje się wskazanie terenów objętych zadaniem na mapie lub / i opisanie, o jakie ciekі chodzi.
27.	Zadanie B3 - przebudowa jazów na rzece Jasiołce w Szczepańcowej oraz progu wodnego w Jedliczu poprzez wykonanie sprawnych przepławek	- obowiązek przebudowy należy do ich właścicieli, natomiast w aktualnej wersji pzo podano błędną informację o podmiocie odpowiedzialnym (jest nim prawdopodobnie MPGK Krosno i Rafineria Jedlicze). Po ustaleniu podmiotu zapisy planu zostaną przedstawione do konsultacji.
28.	Uwagi ogólne – dotyczące określenia podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie zapisów pzo	- w trakcie spotkania zasugerowano, aby wskazywać podmiot odpowiedzialny za realizację poszczególnych działań ochronnych jednocześnie adnotując „po zapewnieniu środków finansowych”. Uwagę tę pozostawia się do rozpatrzenia przez zespół pracujący nad planem i Zamawiającego (RDOŚ)
Uwagi do wskazań w dokumentach planistycznych		
29.	Wskazania do dokumentów planistycznych - ogólnie	- brak części planu dotyczącej wskazań do dokumentów planistycznych Na spotkaniu wskazano, iż przesłanki do wskazań znalazły się w części planu nr 2.5. „Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego”. Ustalono, iż w części planu 8. „Wskazania do dokumentów planistycznych” zostaną zapisane propozycje, lub – jeśli ich brak – stwierdzenie o braku propozycji wskazań.
30.	Wskazania do dokumentów planistycznych – duże drapieżniki	Należy uwzględnić konieczność transgranicznej ochrony dużych drapieżników.
31.	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania – w zakresie ochrony owadów saproksylicznych	Wskazano na konieczność przeformułowania lub nawet usunięcia zapisu o doprowadzeniu drzewostanów w rezerwacie „Przełom Jasiołki” do starszych klas wieku i zwiększenia ilości martwego drewna, a także weryfikacji słuszności zapisów dotyczących otuliny tego rezerwatu. Uwagę przekazano do ekspertów zajmujących się siedliskami gatunków oraz przyrodniczymi. Według obecnych na spotkaniu przedstawicieli PGL LP na terenie rezerwatu nie prowadzi się pozyskania od 12 lat i jest to jedyny sposób na podniesienie wieku drzewostanu i zwiększenie ilości drewna martwego. Wszelkie propozycje dotyczące ewentualnej zmiany formy ochrony rezerwatów powinny znaleźć się w części pzo nr 8. Wskazania do dokumentów planistycznych.



32.	Stan wód	- w części planu 8. „Wskazania do dokumentów planistycznych” zostaną zamieszczone uwagi do prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej. Ponadto, w części opisowej działań ochronnych zostaną zamieszczone generalne wskazania do przebiegu procesu kanalizacji gmin.
-----	----------	--

Wszystkie powyższe propozycje są aktualnie analizowane. Wyniki tych prac zostaną uwzględnione w planie zadań ochronnych i zaprezentowane Zespołowi Lokalnej Współpracy wraz z jego uaktualnioną wersją.

Dodatkowe uwagi GDDKiA w związku z sprawą zagrożeń, jakie mają stanowić dla przedmiotów ochrony plany inwestycyjne (wg informacji uzyskanych od GDDKiA):

Dodatkowo w trakcie spotkania sprostowano informację zawartą w projekcie pzo na str. 77: „Droga krajowa nr 9 (Dukla – Barwinek) została przewidziana w planach do modernizacji lub powiększenia przepustowości po roku 2013. Na trasie drogi nie zaplanowano, żadnych przejść dla dużych zwierząt, w tym dużych ssaków drapieżnych. Jest to szczególnie niepokojące, gdyż ten rejon jest częścią ogólnoeuropejskiego korytarza ekologicznego zwanego „korytarzem karpackim” wyjaśniając, że GDDKiA Oddział w Rzeszowie nie przewiduje w najbliższym czasie modernizacji drogi krajowej nr 9 na wskazanym odcinku. Jako uzupełnienie tej informacji wyjaśniono, że rządowy Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015 oraz Plan Działania na Sieci Drogowej na lata 2012-2016 nie obejmuje przedmiotowej modernizacji drogi krajowej nr 9. Ponadto po wybudowaniu drogi ekspresowej S-19, zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. 2007 Nr 19 poz. 115) droga krajowa nr 9 zostanie zaliczona do kategorii drogi gminnej a natężenie ruchu na niej znacznie się zmniejszy ze względu na przejście ruchu tranzytowego przez drogę ekspresową. Jednocześnie zaznaczono, że na spotkaniu nie wykazano, że analizowano konieczność budowy przejść dla zwierząt na modernizowanej drodze krajowej nr 9 (jak to zostało zapisane w notatce.) Informacja ta dotyczyła tylko projektowanej drogi ekspresowej S-19.

Załączniki:

- uwagi członka Zespołu Lokalnej Współpracy – Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze - raport na temat zgniotka cynobrowego (zał. 1)

Sprawozdanie sporządziła:
Katarzyna Staszyńska
Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie
Kraków, 3.12.2012 r.

